

Mikko Lehtonen

30.11.2018

109/18/L/A

Eduskunta, työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
tyv@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 5.12.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle työaikalaki ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 158/2018 vp)

Pyydettyinä lausuntona hallituksen esitykseen työaikalain uudistamisesta
Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

1 Yleistä

Voimassa oleva työaikalaki valmisteltiin 1990-luvun alkupuolella, ja se tuli voimaan vuonna 1996. Vuoden 1996 työaikalain uudistuksessa työaikasääntely saatettiin vastaamaan EU:n työaikadirektiivin vaatimuksia. Työn tekemisen tavat ja työaikajousten tarpeet ovat muuttuneet viimeisen 20 vuoden aikana voimakkaasti yritysten toimintaympäristön, kansainvälisen kilpailun ja viestintäteknologian kehittymisen myötä, ja on ilmeistä, että muutos tulee jatkumaan voimakkaana myös 2020-luvulla.

Hallituksen esityksessä ei ole tästä huolimatta esitetty merkittäviä rakenteellisia uudistuksia voimassa olevaan työaikalakiin. Hallituksen esityksessä ei ole huomioitu riittävästi työelämän muutospiirteitä ja käytännön työelämän edellyttämiä joustotarpeita. Esitys ei myöskään pidä sisällään tarvittavia muutoksia, jotka edistäisivät työllisyyden kehitystä ja mahdollistaisivat tuottavuuden parantamista yrityksissä.

Hallituksen esitys sen sijaan lisäisi työaikoja koskevaa sääntelyä, vaikka jo nyt monissa tehtävissä työ on itsenäistä ja työntekijöillä on laaja mahdollisuus vaikuttaa itse työaikoihin, eikä näissä tehtävissä työaikojen tarkka seuraaminen ole työtehtävien luonteen vuoksi tarkoituksenmukaista. Tällainen työ tulee tulevaisuudessa lisääntymään.

2 Työaikalain soveltamisala

Hallituksen esityksessä työaikasääntelyä esitetään tiukennettavaksi laajentamalla lain soveltamisalaa. Voimassa olevan työaikalain soveltamisala on jo hyvin laaja, ja se edellyttää työaikasääntelyn täysimääräistä noudattamista silloinkin, kun työn luonne ei edellytä työajan seuraamista, vaan työsuoritusta arvioidaan lähinnä työn tulosten perusteella. Työaikadirektiivi mahdollistaisi joustavamman sääntelyn, jolla

Mikko Lehtonen

30.11.2018

109/18/L/A

voitaisiin paremmin huomioida uudenlaisten työskentelytapojen erityispiirteet. Hallituksen esityksen mukainen soveltamisala veisi kehityksen väärään suuntaan siinäkin mielessä, että Suomen työaikalain soveltamisala on kansainvälisesti vertaillen laaja.

Työaikalain soveltamisalaa määriteltäessä tulisi hyödyntää työaikadirektiivin sallima liikkumatila, ja muuttaa hallituksen esityksen soveltamisalan tyhjentävä luettelo poikkeuksista esimerkinomaiseksi, kuten työaikadirektiivissä.

Erityisesti tulisi säilyttää voimassa olevan työaikalain 2 §: 1 momentin 3) kohdan mukainen oikeustila ja määritellä työ, jota työntekijä tekee kotonaan tai muutoin sellaisissa olosuhteissa, ettei työnantajan asiaksi voida katsoa valvovan siihen käytettävän ajan järjestelyä, työaikalain ulkopuolelle.

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että työaikalaisissa on hallituksen esittämä säännös, jonka mukaan työaikalakia ei sovelleta, jos kyse on metsä-, metsänparannus- tai uittotyöstä tai niihin liittyvästä työstä, lukuun ottamatta maastossa tehtävää koneellista metsä- tai metsänparannustyötä ja puutavaran lähikuljetustyötä. Voimassa olevan työaikalain mukaan metsäalan töihin ei ole sovellettu työaikalakia, joten hallituksen esittämä säännös pitäisi oikeustilan entisellään.

Metsäalan töiden itsenäisen luonteen vuoksi työaikalain soveltaminen ei ole jatkossakaan perustelua. Metsäalan töissä muun muassa sää- ja luonnonolosuhteiden vaikutus työntekemiseen ei ole muuttunut, eikä tarkka työaikasuunnittelu ole perustelua metsäalan töissä. Metsäalan töissä työntekijöillä on myös mahdollisuus merkittävässä määrin itse vaikuttaa töiden toteutusajankohtaan. Työntekijä voi esimerkiksi itse valita sää- ja valaistusolosuhteiden kannalta tarkoituksenmukaisimman ajankohdan töiden suorittamiselle.

Alan työehdoissa on sovittu työaikasuojaan liittyvistä määräyksistä, kuten säännöllisestä työajasta ja ylityökorvauksista. Työehdoissa on lisäksi sovittu työmatkoihin liittyvästä korvausjärjestelmästä. Tästä syystä on tärkeää, että metsäalan töiden työaikajärjestelyihin sovelletaan jatkossakin työn erityispiirteet huomioivia työehtosopimusmääräyksiä ja työt määritellään työaikalain ulkopuolelle.

Työaikalain soveltaminen metsäalan töihin oli työn luonteen vuoksi epätarkoituksenmukaista ja romuttaisi työehtosopimuksessa sovittujen korvausjärjestelmien perusteet.

Mikko Lehtonen

30.11.2018

109/18/L/A

3 Yötyö sahojen kuivaamoissa

Voimassa oleva työaikalaki sallii yötyön teettämisen sahalaitosten kuivaamoissa (työaikalaki 26 § 1 mom. 9-kohta). Hallituksen esityksessä kohta on esitetty poistettavaksi. Hallituksen esityksessä ei ole perusteltu, miksi säännöstä esitetään poistettavaksi.

Sahoilla kuivaamojen kapasiteetti ja niiden toiminta määrittävät koko sahan käyntiastetta. Kuivaamot ovat siten sahoilla avaintoiminto eli ns. pullonkaula. Suomalainen sahateollisuuden kilpailee jatkuvasti markkinoista muiden maiden kanssa, joten ei ole perusteita tehdä työaikalakiin muutoksia, jolla teollisuuden toimintaedellytyksiä heikennetään.

Kuivaamoilla on edelleen käytössä työaikajärjestely, jossa vuorojen väliin jää yli tunnin aika. Esimerkiksi kuivaamojen nykyinen työaikajärjestely, jossa työskennellään klo 06-14 ja klo 17-01, ei olisi enää hallituksen esittämän työaikalain mukaan mahdollinen.

Uuden työaikalain tulisi huomioida toimialojen erityispiirteet ja sallia vähintään voimassa olevassa laissa säädettyjen työaikajärjestelyiden käyttö. Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä, että myös uudessa työaikalaisa yötyö olisi nimenomaisen erityissäännöksen perusteella sallittua sahalaitosten kuivaamoissa samalla tavalla kuin voimassa olevassa työaikalaisa.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja